

Een vergelijking tussen het Belgische en Nederlandse wielrennen

BELGIE-NEDERLAND: 7-2

Een fervent wielervriend wil niets anders dan zijn landgenoten zoveel mogelijk in beeld zien, zowel in klassiekers als in (grote) rondes. Hij wil dus dat er zoveel mogelijk trade teams I zijn, want chauvinistisch als de sportliefhebber is, ziet hij graag dat er veel coureurs doorbreken en dat er zelfs een potentiële Tourwinnaar tussen zit. Hoewel we in hetzelfde taalgebied wonen en een groot gemeenschappelijk verleden hebben, is de Belgische wielervriend qua wielervriendelijkheid altijd aanzienlijk meer aan zijn trekken gekomen dan zijn Nederlandse collega. Voor ons reden om eens een vergelijking te maken tussen het Nederlandse en het Belgische wielrennen.

Om de huidige stand van zaken in de Nederlandse en de Belgische wielersport te kunnen vergelijken, hebben we een aantal mensen benaderd, die hun sporen hebben verdiend. Zoals *Patrick Lefeuvre*, de succesvolle ex-ploegleider van Mapei, die met zijn ploeg het peloton jarenlang in een verstikkende wurggreep hield. Tegenwoordig is hij de baas van zijn eigen ploeg, QuickStep-Davitamon. Hij doet namens België een doekje open over het wel en wee van het rijke Vlaamse wieleren. Het Nederlandse wielrennen wordt nader toegelicht door *Adri van Houwelingen*, een van de ploegleiders van de Rabo-ploeg en door *Arend Scheppink*, van de zich verrassend goed manifesterende BankGiro-Loterij-ploeg, die al vanaf begin dit jaar trots de lijst van de trade teams II aanvoert.

VERSCHIL IN BELEVING

Eerst maar eens een simplificatie: in Nederland is bijna iedereen voetbalgek, terwijl in België bijna iedereen wielervriend is. Onze zuiderburen hebben in

tegenstelling tot Nederland een enorme wielervriendelijkheid. Dat is de laatste jaren zelfs nog sterker geworden, maar dat heeft ongetwijfeld te maken met het op internationaal niveau wat wegzakende Belgische voetbal. Ook het feit dat de Vlaamse openbare omroep VRT een paar jaar geleden de tv-rechten verspeelde aan de commerciële evenknie VTM heeft er aan bijgedragen. Sindsdien profileert de VRT zich als wielervriend en werd het aantal tv-minuten dat aan wielrennen werd besteed astronomisch de hoogte ingestuwd. Bijna elke Belgische wedstrijd van enige importantie komt tegenwoordig live op de buis. En er zijn in België enorm veel wielervrienden! Mede door die gewaarborgde tv-aandacht gaat het vinden van sponsoring er makkelijker dan in Nederland. Er is veel meer draagvlak bij bedrijven om financiële middelen ter beschikking te stellen.

„In België zijn veel meer wielervrienden”, trapt *Arend Scheppink*, manager van de BankGiro-Loterij-ploeg een openstaande deur nog verder open.

Als we met onze ploeg naar bijvoorbeeld Gent-Wevelgem gaan, dan staan er bij wijze van spreken bij de kleedkamers al meer enthousiastelingen dan we in Nederland bij een koers tussen start en finish hebben. Ze willen met de renners praten, ze willen foto's. Het is heel leuk hoe Belgen tegenover het wielrennen staan. Dat sijpelt ook door naar het bedrijfsleven. Op de Belgische teletekst staan nota bene allerlei randverschijnselen van Nederlandse wielrenners, terwijl bij de Nederlandse teletekst over diezelfde Nederlandse coureurs niets staat. Terwijl ik ze regelmatig van informatie voorzie, maar die plaatsen ze gewoon niet. Het is voor hen niet interessant genoeg en misschien ook wel terecht. Het verhaal van Vincent van der Kooij, die een ernstig ongeluk op training had, hebben ze bijvoorbeeld wel geplaatst."

Dat België een rijkere wielersport heeft dan Nederland, staat onomstotelijk vast. In goede tijden waren er in België maar liefst tien volwassen wielploegen, terwijl we in Nederland op het hoogtepunt bij vijf zijn blijven steken. In België worden in de meeste dagbladen tijdens het seizoen dagelijks twee volledige pagina's aan de wielersport besteed, in Nederland mag je met een berichtje doordeweeks vaak al blij zijn. Zoals gezegd wordt er in België op de televisie ook veel aandacht besteed aan het wielrennen. Er worden bijvoorbeeld 110 dagen aan rechtstreekse uitzendingen verzorgd door de VRT. En ook de Waalse broeder RTBF en het commerciële VTM laten zich hierbij niet onbetuigd. Dat maakt het succes van het wielrennen in België zo evident. Volgens Patrick Lefevere is het rijke Vlaamse wielersport historisch zo gegroeid. „Het is voor Nederland moeilijk een inhaalbeweging te maken. Men zal daarbij de weg der geleidelijkheid moeten bewandelen. Hoewel: ik moet mezelf toch tegenspreken. Als je bekijkt in wat voor korte tijd de wielersport in Duitsland populair is geworden door fenomenen als Ullrich en Zabel! Daar heb je nu met Telekom, Gerolsteiner en Bianchi, het voormalige Coast, al drie volwassen trade teams 1, terwijl Nederland als traditioneel wielerland al een tijdje op één blijft steken. Blikvangers zijn dus heel belangrijk. In België had je vroeger een Rik van Steenberghe en een Rik van Looy en later kampioenen als Eddy Merckx, Freddy Maertens en Johan Museeuw. In Nederland had je de generatie Peter Post, later Kuiper, Raas, Knetemann en Zoetemelk. Daarna de glorieperiode met Van der Velde, Rooks, Theunisse en Breukink. Mar daarna is het toch wat stil geworden. Momenteel heb je dan Dekker en Boogerd, een smalle basis. Maar als er een coureur zou opstaan, die klassiekers zou winnen en een goede Tour zou rijden, dan zou dat het wielrennen in Nederland een impuls geven. Dat heeft ongetwijfeld gevolgen voor de sponsoring."

EEN BEETJE BIJHANGEN

Het is een grote zorg van het Nederlandse wielrennen om de nationale wedstrijden in stand te houden. Eindagswedstrijden als Groningen - Münster en de Henk Vos Memorial gaan bijvoorbeeld dit jaar niet meer door. En de Ster Elektrotoer, een 2.3 wedstrijd en dus vergelijkbaar met koersen als de Ronde van de Middellandse Zee of de Ronde van Murcia, krijgt in eigen land nauwelijks publicitaire weerklank. Je mag zelfs blij zijn als je er in de kranten een uitslag van terugvindt. De media komen op

names maken voor aanvang van de eerste etappe omdat er een Michael Boogerd of een heroptredende Erik Dekker aan de start staat. Maar een wedstrijdverslag zie je niet, want daar zijn verder geen opnames meer van gemaakt. Dat is jammer voor de renners, voor de organisatoren en voor de sponsors, die er hun dure geld in steken. Zelfs 1.2 wedstrijden als Veenendaal - Veenendaal en de Delta-Profronde van Midden-Zeeland, door de UCI net zo hoog ingeschaald als pakweg Kuurne-Brussel-Kuurne en de Brabantse Pijl (alwetwee live op de VRT!), worden in de Nederlandse kranten afgedaan als koersen, die er maar een beetje bij hangen. In de beleving van de - met name Nederlandse - coureurs is dit echter bepaald niet het geval. De omroepen zeggen dat ze geen rechtstreeks verslag van Veenendaal - Veenendaal uitzenden, omdat het niet voldoende kijkers zou trekken. Bij een gewone doordeweekse wedstrijd staan in België zo'n 10 à 15.000 mensen langs de kant van de weg, terwijl een Nederlandse semi-klassieker als Veenendaal - Veenendaal maar een paar honderd kijkers naar het parkoers zou weten te lokken. Maar dat argument gaat niet altijd op: bij een in het buitenland verreden schaatswedstrijd, staan vaak ook maar hooguit vijftig mensen langs de kant van de ijsbaan. Maar zo'n wedstrijd wordt toch wel de hele dag uitgebreid door de NOS gecoverd. Waarom geldt zo'n argument niet bij het schaatsen en wel bij het wielrennen?

EEN GEWELDIGE PRESTATIE?

Adri van Houwelingen vindt het belangrijk dat de media de wielersport positief verslaan. „Wanneer een coureur tweede of derde wordt, kun je o zo makkelijk zeggen: hij heeft weer verloren. In de wielersport doen er 180 coureurs mee en er is maar één winnaar. Je kunt het ook negatief verslaan door te zeggen: er is maar één winnaar en de overige 179 coureurs zijn verliezers. Zo wordt het in Nederland eigenlijk gebracht. Bij teamsporten heb je een winnaar en een verliezer. Dan heb je dus vijftig procent kans om te winnen. Maar in de wielersport ligt het winnen en verliezen dicht bij elkaar. Als een renner tweede, derde of zelfs tiende wordt, kan hij toch een hele goede wedstrijd hebben gereden en tevreden zijn over zijn prestatie. Als Michael Boogerd derde wordt in Luik-Bastenaken-Luik en de week ervoor tweede in de Amstel Gold Race, dan is de conclusie in de Nederlandse media: Boogerd heeft geen wereldbekerwedstrijd gewonnen. Het is geen winnerstype, het is een loser. Maar als een Frank Vandenbroucke elfde wordt in Luik-Bastenaken-Luik, een wedstrijd die hij een aantal jaren geleden heeft gewonnen, dan is dat volgens de Belgische media een geweldige prestatie. VDB is weer helemaal terug, schrijven ze dan..."

WERKGELEGENHEID EN TRADE TEAMS 1

Waar Nederland alleen Rabobank heeft, is er in België blijkbaar wel veel geld voorhanden om er meerdere trade teams 1 op na te kunnen houden. Maar je moet je nu ook weer niet verliezen op het aantal trade teams 1 in België. QuickStep wordt alleen al vanwege de licentie als een Belgische ploeg beschouwd, maar een minderheid van de coureurs heeft de Belgische nationaliteit. Bij wereldbekerwedstrijden en in de Tour de France staan er voor

QuickStep vaak maar twee of drie Belgische coureurs aan de start. De BankGiroLoterij-ploeg is weliswaar een trade team 2, maar kan zich zowel in sportief opzicht als qua organisatie, uitstraling en begeleiding meten met heel wat Belgische trade teams 1. Er is alleen (nog) niet voldoende sponsorgeld voorhanden om extra renners en personeel aan te nemen om ervoor te zorgen dat de ploeg een trade team 1 wordt. Hetzelfde geldt voor Axa, maar weer op een niveau lager. Hier ontbreekt het aan geld om door te groeien van een trade team 3 naar een trade team 2-status. En wat zou dat goed zijn voor het Nederlandse wielrennen! Het zou de nu vaak stokkende doorstroming van talentvolle Nederlandse coureurs bevorderen. Zie het voorbeeld van Remmert Wielinga: als espoir door het Rabo-management aanvankelijk te licht bevonden om door te stromen naar het A-team. Vervolgens gelukkig te koppig om zich daarbij neer te leggen en dus komt hij na twee jaar De Nardi via de grote poort weer terug bij Rabobank om daar nu als het grootste talent van Nederland door te gaan. Maar had hij een ander karakter gehad, dan had Wielinga mogelijk nu al niet meer gefietst. En dat geldt voor meerdere oranje talenten. De laatste tijd stromen er op zijn hoogst twee Nederlandse amateurs per jaar door naar de profs. Terwijl er toch echt wel voldoende coureurs zijn, die een kans verdienen. Neem nu bijvoorbeeld de klassiekerspecialist Alain van Katwijk en ronderrenner Joost Posthuma (onlangs winnaar in Thüringen en in Olympia's Tour), die een goede rijdrit in zijn benen heeft en redelijk naar boven rijdt. Of klimmer Pieter Weening en sprinter Hans Dekkers, die de overstap ook zouden kunnen maken. Om van de jonge Niels Scheunemann nog maar niet te praten. Maar bij Rabobank is er onvoldoende ruimte om zoveel coureurs in een klap prof te laten worden. Daarom zou het zo goed zijn als BankGiroLoterij in 2004 die laatste stap hogerop zou kunnen maken. Of dat Axa promotie naar de tweede klasse zou kunnen bewerkstelligen. Bij deze ploegen kunnen instappende neo-profs bewijzen dat ze door een zwaarder programma te rijden beter kunnen worden. Zo niet, dan blijven ze hangen en is stoppen het devies. Zie Marcel Duyn. Er zijn voorbeelden te over van eeuwige talenten, die niet de kans kregen om zich in het profmetier te kunnen manifesteren. Een jonge, talentvolle coureur

BELGIE-NEDERLAND: 1-2

kan beter rijpen in een kleine ploeg, zoals BankGiroLoterij in Nederland of Vlaanderen-T-Interim in België, dan in een grote ploeg. Nu is het nog zo dat een jong talent het liefst prof wordt bij een erkend trade team 1. En als ze die overstap niet kunnen maken, dan beschouwen ze een mogelijke plaats bij een tt2 - of nog erger: een tt3 - als een degradatie. Maar als zo'n talent prof wordt bij een grote ploeg, dan krijgt hij als neo-prof niet de kans om voor zichzelf te rijden, terwijl dat bij een meer bescheiden tt2 wel het geval is. Een coureur als Bram Tankink hoeft het bijvoorbeeld niet in zijn hoofd te halen om nu al bij QuickStep een korte uitslag te rijden. Nee, hij wordt geacht de eerste 150 kilometer zijn kopman Johan Museeuw uit de wind te houden. Een voorbeeld van een renner, die zich na een mislukt debuut bij een grote ploeg (Rabobank) bij een kleine ploeg (BankGiroLoterij) goed heeft ontwikkeld, is Gerben Löwik. In Rund um den Henninger Turm kwam hij net te kort om bij Rebellin, de winnaar, in het wiel te komen. Als hem dat was gelukt, had hij tweede of misschien zelfs wel eerste kunnen worden. Waar hij bij het grote Rabobank een knechtenrol kreeg toebedeeld, kan hij bij BankGiroLoterij nu dus meer voor eigen kans rijden en dat heeft hij in 2003 met beide handen aangegrepen. Zie bijvoorbeeld zijn ritzege in de Ronde van Duitsland. BGL-manager *Arend Scheppink* zegt dan ook met enige trots: „Als je naar het aantal UCI-punten kijkt, dan staat BankGiroLoterij zo'n 600 punten voor op nummer twee in de trade team 2-competitie. En bij de trade teams 1 zou onze ploeg ongeveer op de zestiende plaats staan, net niet genoeg voor directe Tour-kwalificatie! En dat met een ploegje van maar dertien renners, terwijl de trade teams 1 er minimaal 22 onder kontrakt hebben. Toch zijn we dit jaar bewust niet doorgroeid naar een trade team 1. Als ik een bedrijf run, waarin ik mensen heb die ik niet volledig kan betalen, dan wil ik ze niet aan het werk hebben. Ik kan niet meer uitgeven, dan dat er binnenkomt. Iedereen die bij mij rijdt, krijgt het salaris waar hij recht op heeft. En daar ben ik trots op. De pers en de buitenwereld roepen wel steeds dat wij een trade team 1 moeten worden, maar het valt bar tegen om een sponsor te vinden die een of twee miljoen euro kan inbrengen. Kijk naar Team Coast, waarbij ze de renners niet konden betalen. Dat wil ik niet, dat past niet bij mij. Dan

stop ik liever. Misschien dat we volgend jaar die stap wel kunnen maken. Het is in deze tijd van economische recessie niet makkelijk om sponsors voor je te interesseren. Ik moet dan de beschikking hebben over een grote camper, twee soigneurs voor een dubbel programma, enzovoort en dat kost geld.”

HAUSSE AAN TRADE TEAMS 1

„In België is er een hausse aan trade teams 1”, aldus *Patrick Lefevere*. Het zijn er dit jaar maar liefst vier. Dat lijkt heel wat, maar je kunt er wel een paar vraagtekens bij plaatsen. Domo en QuickStep zijn ploegen, die zeker in de top-10 kunnen meedoen, met volwaardige budgetten. Daarna is er een enorme kloof en dan heb je Landbouwkrediet en Marlux. Die doen het met een miljoen euro. Ter vergelijking: Lotto heeft een begroting van 6 miljoen euro en wij 75 miljoen. Als deze kleine ploegen het niet halen, dan wordt het moeilijk om er weer bovenop te komen. Ik heb het in Italië meegemaakt. Met Mapei staken we daar met kop en schouders boven de rest uit. Dan had je van die kleine ploegen, waarvan de ploegleiders halffoers liepen te schreeuwen van: “Kijk onze ploeg eens! We hebben een klein budget van een miljoen euro en we gaan het rijke Mapei kloppen. Nou, dat duurde dan een jaar geduurd en het jaar daarop zie je ze dan niet weer.”

RESULTATEN EN DOORSTROMING

In de UCI-ranking staat het kleine wielerland Nederland op dit moment in de landenrangschikking voor België genoteerd. In de UCI-top 100 komen momenteel maar vijf Belgen voor en dat zijn dan - met uitzondering van Tom Boonen - ook nog eens allemaal dikke dertigers. *Patrick Lefevere* vindt dat de resultaten van de Belgische coureurs het vorige seizoen erg goed waren in vergelijking met die van de Nederlanders. Maar dit seizoen zijn de resultaten achtergebleven bij die van de Hollandse collega's. „De Belgische coureurs zijn in de breedte niet doorgebroken. Je hebt een Museeuw, die er nog steeds torenhoog bovenuit steekt, maar zijn leeftijd telt. Ook heeft hij in het voorseizoen tegenslag gehad. Peter van Petegem heeft het wel bijzonder goed gedaan door zowel de Ronde van Vlaanderen als Parijs - Roubaix te winnen. Maar dan is er een grote kloof. Jonge renners als Rik Verbrugghe en Mario Aerts tonen sporadisch hun klasse, maar het is er nog niet uitgekomen. Maar zo zijn er in Nederland ook wel een paar, zoals Lotz en Kroon. Zij hebben goede koersen gereden, maar kunnen hun klasse niet bevestigen.”

Adri van Houwelingen vindt dat de ontwikkeling van de Nederlandse wielrenners beslist niet stagneert. Zeker niet in vergelijking met de Belgische wielrenners. „Het voorjaar is voor onze ploeg goed geweest en de wat sombere meningen van de afgelopen winter werden gelogenstraft. Onze jonge coureurs hebben bewezen dat ze kunnen doorstromen naar de subtop. Als renner moet je eerst de semi-klassiekers en de rondjes van vijf à zes dagen goed aankunnen, voordat je in de wereldbekerwedstrijden goed kan scoren. Dat is een kwestie van groei en morele hardheid. Met wat groei kunnen ze mogelijk de laatste jump naar de absolute top nog maken. Maar dan praat je wel over een termijn van drie à vier jaar. Er zullen wel degelijk opvolgers zijn voor onze huidige toppers Boogerd en Dekker. Ik erken

dat de top zeer smal is, maar die was tien jaar geleden ook al zeer smal. Toen we met Rabobank in 1996 begonnen, riep iedereen: waar zijn de opvolgers van Breukink? Die waren er toen ook nog niet. En als je dan kijkt hoe renners als Dekker en Boogerd hun carrière de laatste jaren hebben uitgebouwd, dan sluit ik zeker niet uit dat we nu ook zulke verborgen talenten in de ploeg hebben.”

„De jeugd laat het tegenwoordig afweten”, zegt *Arend Scheppink* tel. „Wie wil er tegenwoordig nog wielrenner worden? De jeugd heeft interesses op andere gebieden. Ze willen wel fietsen, maar als je wilt slagen, moet je een beest zijn. Je moet een karaktermens zijn, die als je twee keer platgeslagen wordt, weer op de fiets springt en onverstoord verder rijdt. Je moet als amateur vier keer in de week vier of vijf uur op de fiets zitten (inclusief de wedstrijden), geen disco's bezoeken, 's avonds vroeg naar bed gaan en de volgende dag weer agressief gaan koersen.”

DIEPE WONDEN

Arend Scheppink heeft een uitgesproken mening over de begeleiding van jonge coureurs.

„Bescherming slaat hele diepe wonden, de coureurs worden zo steeds zwakker. Men wil veel te veel beschermend zijn naar de wielrenners toe. Dan stagneert de ontwikkeling. Dat is de opvatting van zowel Johan (Capiot), Piet (Hoekstra) als mijn persoon. Piet zei dat hij bij een trainingsrit 160 kilometer trainde en dan mocht hij niet onder de veertig kilometer gemiddeld komen. We gaan echt niet rondjes rijden met de handjes op het stuur, kom, nou! Stel je voor dat ik tegen mijn renners zeg: Henkie, jij mag niet tegen sterke renners rijden, want daar word je moe van. Pietje, jij mag niet harder dan 40 kilometer en Keessie, jij mag niet te zwaar fietsen. Jongens, dan hebben we het toch niet over wielrennen. Een jonge profrenner moet juist leren afzien en zichzelf pijnigen. Dat moet hij juist hebben om het goede naar boven te laten komen.”

Vorig jaar werkte *Patrick Lefevere* voor het eerst parallel met een trade team 3, net zoals de Rabobank. „Vroeg of laat moet er toch wel iemand uitkomen”, zegt *Lefevere* ambitieus. „Mijn beloften boekten 32 overwinningen. Ik heb ze gefeliciteerd en hen meegedeeld: jullie zijn absoluut de beste ploeg in België. Maar ik zie dat er iets niet klopt. Er was geen enkele overwinning in het buitenland bij. Daar zijn de wedstrijden zwaarder en er is meer competitie. Mij interesseert die overwinningen in België matig. Komen jullie allemaal maar een keer terug als je gewonnen hebt in het buitenland. Dat heb ik ze gezegd. Dit jaar hebben we het programma uitgebouwd en we waren onder meer met Rosseler succesvol in Olympia's Tour. Ik zou graag naar de Ronde van de Toekomst willen gaan. Als je daar presteert, dan heb je een goede kans om prof te worden.”

Als je de Belgische wielrenners tenslotte afzet tegen hun Nederlandse tegenvoeters, dan zijn er eigenlijk geen wezenlijke verschillen. Het ene jaar doen de Belgen het beter en het andere jaar zijn de Nederlanders wat beter. Het hangt meer van het individu af dan van de nationaliteit. Als een talentvolle coureur goed wordt begeleid, dan komt dat talent toch bovendien. Of hij nu Belg of Nederlander is, het is om het even.